

Planning Pembrokeshire's Future	Cynllunio Dyfodol Sir Benfro
Local Development Plan	Cynllun Datblygu Lleol

BIOAMRYWIAETH:

Sut mae modd gwarchod a gwella bioamrywiaeth yn y broses ddatblygu

CANLLAWIAU CYNLLUNIO ATODOL

Mai 2014

I'w ddefnyddio ochr yn ochr â:

Cynllun Datblygu Lleol:

o'i Fabwysiadu (2013) – 2021

CYNGOR SIR PENFRO

Cynnwys

Crynodeb	2
Rhestr o Dablau, Ffigurau a Byrfoddau	3
1. Cyflwyniad	4
1.1 Diben y ddogfen	4
1.2 Statws y ddogfen	4
1.3 Nodau'r ddogfen	4
2. Bioamrywiaeth a Gwarchod Natur	5
2.1 Beth yw bioamrywiaeth?.....	5
2.2 Pam ei bod yn bwysig a pham fod angen i ni ei hystyried?.....	5
3. Bioamrywiaeth yn Sir Benfro	6
3.1 Adnoddau bioamrywiaeth Sir Benfro	6
3.2 Partneriaeth Bioamrywiaeth Sir Benfro.....	6
3.3 Cynllun Gweithredu Lleol ar Fioamrywiaeth Sir Benfro.....	6
4. Deddfwriaeth a Chyd-destun Polisi	7
4.1 Egwyddorion allweddol.....	7
4.2 Deddfwriaeth Ewropeaidd a'r DU	7
4.3 Polisi a chanllawiau cynllunio cenedlaethol	8
4.4 Polisi cynllunio lleol	8
5. Gwarchod a Gwella Bioamrywiaeth yn y Broses Ddatblygu	12
5.1 Gwneud natur yn rhan o ddatblygiad	13
5.2 Trafodaethau cyn gwneud cais	14
5.3 Gwybodaeth gywir a'r gofyniad i gynnal arolygon	14
5.4 Cyfnod dylunio	15
5.5 Rhywogaethau gwarchodedig	16
5.6 Safleoedd gwarchodedig	17
5.7 Cyfnod wedi gwneud cais	18
6. Ystyriaethau eraill.....	20
6.1 Datblygiad goddefedig	20
6.2 Dymchwel	20
6.3 Cynigion Ynni Adnewyddadwy	20
6.4 Goleuo allanol	21
Geirfa	22
Cysylltiadau Bioamrywiaeth a Chynllunio Lleol	24
Gwefannau a Dogfennau Defnyddiol	24
Atodiad 1. Tymhorau Arolygon Ecolegol	26

Crynodeb

Mae bioamrywiaeth yn sylfaenol i ffyniant corfforol, economaidd a chymdeithasol pawb sy'n byw ac yn gweithio yn Sir Benfro ond mae ganddi werth yn ei rhinwedd ei hun hefyd.

Mae'r Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA) hyn ar Fioamrywiaeth yn cefnogi polisïau Cynllun Datblygu Lleol Cyngor Sir Penfro. Maent yn berthnasol i bob rhan o Sir Benfro ac eithrio Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro. Eu diben yw rhoi canllawiau i bawb sy'n ymwneud â chynigion datblygu ar sut ddylid gwarchod a gwella bioamrywiaeth yn y Sir yn unol â pholisïau'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) a gofynion statudol. Mae'n rhoi canllawiau ar y canlynol:

- Y ddeddfwriaeth sy'n gwarchod planhigion ac anifeiliaid a chynefinoedd
- Polisïau perthnasol y Cynllun Datblygu Lleol
- Y wybodaeth ofynnol wrth wneud cais cynllunio
- Gwneud bioamrywiaeth yn rhan o gynigion datblygu er mwyn gwella cynefinoedd presennol a chreu cynefinoedd newydd i blanhigion ac anifeiliaid

Fe all datblygiad gael effeithiau negyddol ar fioamrywiaeth, yn uniongyrchol (er enghraifft trwy ddinistrio cynefin) ac yn anuniongyrchol (er enghraifft trwy dorri tramwyfeydd cysylltu hanfodol i natur). Gall yr effeithiau hyn fod yn sylweddol ac arwain at golli bioamrywiaeth yn y Sir. Fe all datblygiad hefyd gael effeithiau cadarnhaol ar fioamrywiaeth er enghraifft trwy wneud cyfleoedd clwydo neu nythu newydd yn rhan o adeiladau a gwella'r amgylchedd o gwmpas. Bwriad y CCA Bioamrywiaeth hwn yw llywio datblygiad yn y Sir er mwyn sicrhau datblygu cynaliadwy sy'n gwarchod a gwella bioamrywiaeth.

Rhestr o'r Tablau

Tabl 1 Gwarchod Safleoedd, Cynefinoedd a Rhywogaethau

Rhestr o'r Ffigurau

Ffigur 1 Proses Arferion Da – Canllaw i ddatblygwyr

Byrfoddau

BAP	Cynllun Gweithredu ar Fioamrywiaeth
(Deddf) CROW	(Deddf) Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy
CGGC	Cynllun Gweithredu er Gwarchod Cynefinoedd
LBAP	Cynllun Gweithredu Lleol ar Fioamrywiaeth
CDLI	Cynllun Datblygu Lleol
GNL	Gwarchodfa Natur Leol
MNR	Gwarchodfa Natur Forol
(Deddf) NERC	(Deddf) Yr Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig
GNG	Gwarchodfa Natur Genedlaethol
CNC	Cyfoeth Naturiol Cymru
PBP	Partneriaeth Bioamrywiaeth Sir Benfro
CSP	Cyngor Sir Penfro
APCAP	Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro
PPW	Polisi Cynllunio Cymru
ACA	Ardal Cadwraeth Arbennig
SINC	Safleoedd o Bwysigrwydd Gwarchod Natur

AGA	Ardal Gwarchodaeth Arbennig
CCA	Canllawiau Cynllunio Atodol
SoDdGA	Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig
TAN	Nodyn Cyngor Technegol
LIG	Llywodraeth Cymru

1 Cyflwyniad

1.1 Diben y ddogfen

1.1.1 Mae bioamrywiaeth yn ystyriaeth berthnasol yn y broses gynllunio a rhaid iddi fod yn rhan gynnar o drefnu, dylunio a chyflawni unrhyw ddatblygiad.

1.1.2 Diben y CCA Bioamrywiaeth hyn yw rhoi canllawiau i bawb sy'n ymwneud â chynigion datblygu ar gyfrifoldebau cyfreithiol, rhwymedigaethau ac amddiffyn, gwarchod a gwella bioamrywiaeth yn ystod y broses ddatblygu.

1.2 Statws y ddogfen

1.2.1 Cynllun Datblygu Lleol Sir Benfro (a fabwysiadwyd ym mis Chwefror 2013) yw man cychwyn penderfynu ar geisiadau cynllunio ar gyfer datblygu neu ddefnyddio tir. Mae'r CCA hyn yn rhoi rhagor o fanylion a chanllawiau ar weithredu polisi'r CDLI i gynorthwyo'r rhai sy'n ymwneud â'r broses ddatblygu ateb gofynion statudol a pholisi.

1.2.2 Mae'r CCA hyn yn ystyriaeth berthnasol wrth benderfynu ceisiadau am ganiatâd cynllunio.

1.2.3 Mae'r canllawiau yn y ddogfen hon yn berthnasol i bob rhan o Sir Benfro ac eithrio Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro.

1.3 Nodau'r ddogfen

1.3.1 Bwriad y CCA hyn yw:

- Cynorthwyo sicrhau bod egwyddorion allweddol polisi a chanllawiau cynllunio cenedlaethol ar fioamrywiaeth a gwarchod natur yn cael eu dilyn yn llawn ar raddfa leol;
- Cynorthwyo sicrhau nad yw penderfyniadau cynllunio lleol yn peri effeithiau andwyol ar rywogaethau a chynefinoedd a'u bod yn gwarchod a gwella bioamrywiaeth yn Sir Benfro;
- Sicrhau cydymffurfio ag arferion da;
- Sicrhau ystyriaeth amserol o faterion ecolegol o'r dechrau ac, wrth wneud hynny, symleiddio'r broses ymgeisio er mwyn lleihau costau ac oedi;
- Gwneud Cynllun Gweithredu Lleol ar Fioamrywiaeth Sir Benfro'n rhan o'r broses gynllunio.

2 Bioamrywiaeth a Gwarchod Natur

2.1 Beth yw bioamrywiaeth?

2.1.1 Mae bioamrywiaeth yn cwmpasu holl blanhigion ac anifeiliaid byw (gan gynnwys dynolryw), a'r cynefinoedd ac ecosystemau y maent hwy (ac yr ydym ni) yn dibynnu arnynt ac yn eu cynnal. Bioamrywiaeth yw, yn llythrennol, ehangder bywyd ar y ddaear ac mae ym mhobman: mewn trefi, gerddi, caeau, gwrychoedd, mynyddoedd, clogwyni ac yn y môr.

2.2 Pam ei bod yn bwysig a pham fod angen i ni ei hystyried?

2.2.1 Fel bodau dynol rydym yn elfen o, ac yn ddibynnol ar, fioamrywiaeth y blaned. Fwyfwy, ochr yn ochr â'i swyddogaethau cynnal bywyd, caiff buddiannau economaidd a chymdeithasol bioamrywiaeth eu cydnabod. Mae bioamrywiaeth yn gyfrannwr pwysig at ansawdd ein bywydau, ein ffyniant a'n hymdeimlad o le ond mae ganddi hefyd 'werth cynhenid' – gwerth yn ei rhinwedd ei hun, ac nid yw'n rhywbeth a ddylai ond cael ei hystyried oherwydd ei defnyddioldeb i fodau dynol.

2.2.2 Caiff bioamrywiaeth yn Sir Benfro ei dylanwadu gan ffactorau naturiol ac anthropogenig. Fe all datblygiad gael effeithiau negyddol sylweddol ar fioamrywiaeth sy'n gallu arwain at ddinistrio cynefinoedd a cholli bioamrywiaeth. Fodd bynnag, trwy ystyried materion bioamrywiaeth yn gynnar yn y broses ddylunio a datblygu, fe all datblygiad ddod â buddiannau cadarnhaol sylweddol i fioamrywiaeth, e.e. trwy greu cynefinoedd newydd a gwella rhai presennol, rhoi cyfleoedd newydd i warchod rhywogaethau a gwella cysylltedd ecolegol yng nghefn gwlad ehangach.

2.2.3 Mae gwarchod bioamrywiaeth, sy'n golygu ei gwarchod a'i gwella, yn egwyddor sy'n rhan o gyfraith a pholisi cynllunio. Nid yw'n ymwneud yn unig â gwarchod safleoedd dynodedig penodol; mae hefyd yn ymwneud â chynefinoedd a rhywogaethau y tu hwnt iddynt. Mae ymylon neu derfynau safleoedd a choridorau gwyrdd sy'n cysylltu safleoedd yn ffurfio parthau pontio o un ecosystem i'r llall a dyma ble bydd dau neu fwy o wahanol fathau o gynefin yn cyfarfod ac yn ymdoddi. Yn aml yn yr ymylon ecolegol hyn neu gamau ar y ffordd bydd llawer o gynhyrchedd a chyfoeth rhywogaethau, gan ddarparu cysylltedd hanfodol i fywyd gwyllt – gall toriad mewn 'tramwyfa' gul gael effaith anghymesur ar fioamrywiaeth leol a rhanbarthol.

3 Bioamrywiaeth yn Sir Benfro

3.1 Adnoddau bioamrywiaeth Sir Benfro

3.1.1 Mae Sir Benfro'n bwysig yn rhyngwladol oherwydd llawer o'i chynefinoedd arfordirol, morol a rhostir iseldirol, a hefyd o bwysigrwydd cenedlaethol oherwydd eraill, e.e. coetir derw lled-naturiol hynafol.

3.1.2 Mae nifer y safleoedd dynodedig¹ yn y Sir yn dangos ei phwysigrwydd oherwydd bioamrywiaeth a'i hamrywiaeth gyfoethog o gynefinoedd a rhywogaethau, gan gynnwys Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA) morol ac afonol, Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig (AGA), Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA), Gwarchodfeydd Natur Cenedlaethol (GNG), Gwarchodfeydd Natur Lleol (GNL) a Gwarchodfeydd Bywyd Gwylt.

3.1.3 Mae'r cynefinoedd hyn yn cynnal rhywogaethau prin a chlwyfadwy niferus, fel dyfrgwn, ystumod, pathewod, adar tir amaeth, brithion y gors a glöynnod byw brithribin brown. Tra dynodwyd 35.3km² (3530 ha) neu 3.4% o arwynebedd tir Sir Benfro'n ffurfiol oherwydd ei werth i fioamrywiaeth, mae llawer o rywogaethau'n bodoli ac yn mudo ar draws yr ardal gyfan a thu hwnt. Felly, mae cysylltedd cynefinoedd o fewn a rhwng safleoedd dynodedig ac ar draws y dirwedd ehangach yn hanfodol.

3.2 Partneriaeth Bioamrywiaeth Sir Benfro

3.2.1 Bydd amryw sefydliadau'n cydweithio yn Sir Benfro i gynnal a gwella bioamrywiaeth lleol. Gyda'i gilydd, maent yn ffurfio Partneriaeth Bioamrywiaeth Sir Benfro (PBP). Ffurfiwyd PBP yn 1998 a, heddiw, mae'n cynnwys asiantaethau statudol ac awdurdodau lleol, a sefydliadau cadwraeth, amaeth a thirfeddiannaeth anstatudol.

3.3 Cynllun Gweithredu Lleol ar Fioamrywiaeth Sir Benfro

3.3.1 Mae'r Bartneriaeth wedi cynhyrchu Cynllun Gweithredu Lleol ar Fioamrywiaeth (LBAP) i gydgyssylltu camau gweithredu presennol, a dechrau rhai newydd, i warchod, gwella a hyrwyddo bioamrywiaeth yn Sir Benfro, gan ystyried blaenoriaethau lleol, cenedlaethol a rhyngwladol, sy'n cynnwys rhai Ewropeaidd. Mae'r LBAP yn nodi cynefinoedd a rhywogaethau allweddol sy'n flaenoriaeth gweithredu cadwraeth yn Sir Benfro ac mae wedi cynhyrchu cynllun gweithredu ar gyfer pob un i gydgyssylltu ymdrechion yn unol â'r nodau a gytunwyd ymysg partneriaid y PBP. Mae'r rhain yn creu canolbwynt i weithredu cadwraeth, gan gynnwys yr hyn sydd o fewn y broses ddatblygu. Mae'r gyfundrefn gynllunio'n beirianwaith pwysig ar gyfer gweithredu camau'r LBAP a'i gynlluniau gweithredu ar gynefinoedd a rhywogaethau unigol. Mae rhagor o wybodaeth am y LBAP, gan gynnwys y cynlluniau gweithredu ar gynefinoedd a rhywogaethau, i'w chael ar dudalennau gwe Bioamrywiaeth y Cyngor: www.sir-benfro.gov.uk.

---

¹ Mae modd cael hyd i fapiau, disgrifiadau a gwybodaeth reoli ar gyfer pob un o'r hyn fod trwy ddefnyddio'r chwiliad safleoedd dynodedig yn: www.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk neu ar wefan y Cyngor: www.sir-benfro.gov.uk.

4 Deddfwriaeth a Pholisi

4.1 Egwyddorion allweddol

4.1.1 Yr egwyddorion allweddol i'w hystyried yw:

- ❖ Bod gan yr Awdurdod Cynllunio Lleol ddyletswydd statudol i ystyried gwarchod a gwella bioamrywiaeth (Deddf NERC 2006).
- ❖ Bod disgwyl i'r Awdurdod Cynllunio Lleol yn hyrwyddo agweddau at ddatblygu sy'n creu cyfleoedd newydd i wella bioamrywiaeth, atal colledion a gwneud iawn am golledion sy'n anochel (PPW, 2014).
- ❖ Bod y Cyngor yn ymrwymo i weithrediad ac adolygu'r Cynllun Gweithredu Lleol ar Fioamrywiaeth sy'n dangos budd gwarchod natur ac yn pennu nodau gwaith yn y dyfodol.
- ❖ Bod safleoedd, cynefinoedd a rhywogaethau penodol yn cael amddiffyniad cyfreithiol. Mae gan y Cyngor rwymedigaeth i warchod a hyrwyddo eu cadwraeth hirdymor fel rhan o'r broses gynllunio. Mae **Tabl 1** isod yn rhoi golwg byr dros y rhain.

4.2 Deddfwriaeth Ewropeaidd a'r DU

4.2.1 Mae'r ddeddfwriaeth ryngwladol a chenedlaethol ganlynol yn rhoi amddiffyniad statudol i lawer o'r rhywogaethau a chynefinoedd yn Sir Benfro:

Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd a Rhywogaethau 2010 ("Y Rheoliadau Cynefinoedd") – sy'n trosi cyfarwyddeb yr Undeb Ewropeaidd ar Warchod Anifeiliaid a Phlanhigion Gwyllt (92/43/EEC) i gyfraith y DU. Mae'r ddeddfwriaeth hon yn gofyn sefydlu rhwydwaith o safleoedd gwarchodedig gan gynnwys ACA ac AGA ac mae'n rhoi safon uchel o amddiffyniad i rywogaethau unigol dynodedig (fel dyfrgwn) a grwpiau rhywogaethau (fel ystlumod).

Y Gyfarwyddeb Adar 2009 – yn 2012 newidiwyd Rheoliadau Cynefinoedd 2010 i drosi Erthygl 2d o Gyfarwyddeb Adar 2009 i gyfraith y DU. Mae Rheoliad 9A yn gosod dyletswydd statudol ar gyrff cyhoeddus i ddarparu amrywiaeth ac arwynebedd digonol o gynefinoedd ar gyfer adar gwyllt. Ar hyn o bryd mae canllawiau ar ddehongli a gweithredu Rheoliad 9A yn cael eu paratoi ar y cyd rhwng Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (DEFRA) a Llywodraeth Cymru.

Deddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 (fel y newidiwyd) – sy'n pennu'r fframwaith cyffredinol ar warchod cynefinoedd a rhywogaethau ac sy'n rhoi amddiffyniad statudol i rywogaethau arbennig yn ogystal â'r rhai sy'n cael eu gwarchod dan y Rheoliadau Cynefinoedd.

Deddf yr Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig (NERC) 2006 – sy'n gosod dyletswydd statudol ar Awdurdodau Lleol i ystyried gwarchod bioamrywiaeth ac sy'n nodi rhywogaethau a chynefinoedd o brif bwysigrwydd i warchod natur. Mae Adran 40(1) yn rhoi dyletswydd ar bob awdurdod cyhoeddus, wrth arfer ei swyddogaethau, i ystyried diben

gwarchod bioamrywiaeth, gan gynnwys adfer neu wella poblogaeth neu gynefin. Mae Adran 42 yn rhestru'r cynefinoedd a rhywogaethau hynny sydd o bwysigrwydd pennaf yng Nghymru.

Deddf Gwarchod Brochod 1992 – sy'n gwarchod moch daear a'u brochfeydd.

Rheoliadau Gwrychoedd 1997 – sy'n dosbarthu ac yn gwarchod gwrychoedd arbennig.

Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Asesu'r Effaith Amgylcheddol) (Cymru a Lloegr) 1999 – sy'n gofyn bod mathau arbennig o brosiect yn agored i asesiad o'u heffaith amgylcheddol cyn bo modd penderfynu caniatâd cynllunio.

Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 – sy'n cryfhau gwarchodaeth Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) ac yn newid Deddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad o ran rhywogaethau gwarchodedig arbennig.

4.2.2 Nod Mesur yr Amgylchedd (Cymru) arfaethedig, ar hyn o bryd ar ffurf Papur Gwyn y bu ymgynghori ffurfiol arno, yw darparu ar gyfer rheoli'r amgylchedd a gwarchod adnoddau naturiol yn fwy cyfannol yng Nghymru.

4.3 Polisi a chanllawiau cynllunio cenedlaethol

4.3.1 Mae'r broses gynllunio'n gweithredu ochr yn ochr â deddfwriaeth amgylcheddol berthnasol, i gyflawni ymrwymadau'r llywodraeth. Adlewyrchiad o bwysigrwydd y ddeddfwriaeth ac ymrwymadau uchod yw'r pwysigrwydd sy'n cael ei roi ar fioamrywiaeth mewn polisi cynllunio cenedlaethol. Mae polisi cynllunio cenedlaethol sydd ym Mholisi Cynllunio Cymru (PPW), Argraffiad 6 2014, yn pwysleisio pwysigrwydd gweld bod gwarchod natur neu fioamrywiaeth yn rhan gynnar o holl benderfyniadau cynllunio, wrth geisio gweld bod datblygiad yn cyflawni amcanion cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd ar y cyd gyda threigl amser. Mae canllawiau penodol cysylltiedig â gwarchod natur ar gael ym mhumed bennod PPW a TAN 5 – Gwarchod Natur a Chynllunio (2009).

4.3.2 Mae'r Sefydliad Safonau Prydeinig (BSI) wedi cyhoeddi'r Safonau Prydeinig ar Fioamrywiaeth – cod ymarfer ar gynllunio a datblygu (BS 420202:2013). Mae'r ddogfen yn cyfuno arferion gorau ac yn rhoi argymhellion a chanllawiau i'r rhai yn y sectorau cynllunio a datblygu y gallai eu gwaith effeithio ar neu fod â goblygiadau i fioamrywiaeth. Bydd Cyngor Sir Penfro'n ystyried y Safon Brydeinig ar Fioamrywiaeth a byddai'n annog y rhai yn y sector cynllunio, datblygu ac amgylcheddol i fabwysiadu'r prosesau ac argymhellion a gyhoeddwyd.

4.4 Polisi cynllunio lleol

4.4.1 Mae Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) Cyngor Sir Penfro'n ehangu ar yr egwyddorion hyn, trwy bolisiau sy'n ceisio sicrhau bod datblygiad yn gwarchod ac yn gwella bioamrywiaeth ac yn annog cynigion sy'n cyflawni hyn.

SP 1 Datblygiad Cynaliadwy – polisi strategol trosfwaol sy'n berthnasol i holl gynigion. Ei nod yw sicrhau bod holl ddatblygu'n gynaliadwy.

GN.1 Polisi Datblygu Cyffredinol – sy'n rhoi fframwaith ar gyfer cloriannu effeithiau posibl datblygu. Mae **Maen Prawf 4** yn sicrhau y bydd datblygu'n parchu a gwarchod yr amgylchedd naturiol, gan gynnwys cynefinoedd a rhywogaethau gwarchodedig. Rhaid i unrhyw gynnig datblygu ddangos ei fod yn gwarchod yr amgylchedd naturiol a, lle bo modd, yn ei wella.

GN.3 Isadeiledd a Datblygiad Newydd – sy'n darparu ar gyfer gofyn am gyfraniadau, pan fo hynny'n briodol ac angenrheidiol, mewn cysylltiad â chynigion datblygu gan gynnwys ar gyfer bioamrywiaeth.

GN.37 Gwarchod a Gwellu Bioamrywiaeth – sy'n gofyn bod holl ddatblygiadau newydd yn dangos agwedd gadarnhaol at gynnal a, lle bo modd, gwella bioamrywiaeth. Ei nod yw sicrhau bod rhywogaethau a'u cynefinoedd yn ogystal â bywyd gwyllt a nodweddion o'r dirwedd mewn amgylcheddau gwledig a threfol yn cael eu diogelu rhag effeithiau datblygu a allai fod yn andwyol ac yn gofyn gwneud gwaith lliniaru a/neu wella priodol pan fo unrhyw effeithiau o'r fath i'w disgwyl.

Tabl 1. Gwarchod Safleoedd, Cynefinoedd a Rhywogaethau				
	Pwysigrwydd	Nodwedd	Deddfwriaeth a Pholisi	Goblygiadau i Ddatblygiad
Safleoedd	Pwysigrwydd Rhyngwladol	Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA) Ardal Gwarchodaeth Arbennig (AGA) 'Gwlyptir o Bwysigrwydd Rhyngwladol' Ramsar.	Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd a Rhywogaethau (2010) ("Y Rheoliadau Cynefinoedd") Cytundeb Ramsar (1971).	Caiff safleoedd eu gwarchod yn erbyn gweithrediadau a allai fod yn andwyol. Rhagdybiaeth gref yn erbyn datblygu andwyol. AGA ac ACA yn dwyn yr enw cyfunol o safleoedd 'Natura 2000' (gwelwch Cynefinoedd isod).
	Pwysigrwydd Cenedlaethol	Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA).	Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad (1981) (fel y newidiwyd).	Caiff safleoedd eu gwarchod yn erbyn gweithrediadau a allai fod yn andwyol. Rhagdybiaeth gref yn erbyn datblygu andwyol.
		Gwarchodfa Natur Genedlaethol (GNG).	Deddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad (1949) neu Ddeddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad (1981) (fel y newidiwyd).	
	Pwysigrwydd Lleol	Gwarchodfeydd Natur Lleol (GNL).	Deddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad (1949).	Safleoedd i'w gwarchod a'u gwella. Ystyriaeth gynllunio berthnasol.
		Safleoedd o Bwysigrwydd i Warchod Natur (SINC).	Polisi Cynllunio Cymru – argraffiad 5, 2012	
Cynefinoedd	Pwysigrwydd Rhyngwladol	Cynefinoedd o Bwysigrwydd Ewropeaidd (gwelwch Cynefinoedd Blaenoriaethol)	Rheoliadau Gwarchod Cynefinoedd a Rhywogaethau (2010) ("Y Rheoliadau Cynefinoedd").	Fe all cynefin fod yn nodwedd ddynodol o safle Natura 2000 (gwelwch uchod).
	Pwysigrwydd Cenedlaethol neu Leol	Gwrychoedd.	Rheoliadau Gwrychoedd (1997).	Caiff gwrychoedd arbennig eu gwarchod rhag eu dileu. Gwrychoedd i'w gwarchod a'u gwella.
		Cynefin Blaenoriaethol BAP y DU a/neu Gynefin LBAP.	Deddf yr Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig (2006) ("Deddf NERC"). Cynllun Gweithredu Lleol ar Fioamrywiaeth Sir Benfro.	Ystyriaeth gynllunio.

Rhywogaethau	Pwysigrwydd Rhyngwladol	Rhywogaethau Gwarchodedig Ewropeaidd gan gynnwys: Ystlumod (pob rhywogaeth); Pathewod, Dyfrgwn.	"Y Rheoliadau Cynefinoedd".	Caiff rhywogaethau eu gwarchod rhag lladd, anaf neu ddal bwriadol neu ddi-hid. Caiff ardaloedd sy'n cael eu defnyddio ar gyfer lloches neu amddiffyniad eu diogelu rhag dinistrio bwriadol neu ddi-hid a, thra bo'r rhywogaethau'n defnyddio unrhyw safle o'r fath, caiff ei warchod rhag aflonyddu bwriadol neu ddi-hid.
		Rhywogaethau Cyfarwyddebau Cynefinoedd ac Adar.	"Y Rheoliadau Cynefinoedd".	Gwarchodedig trwy ddynodiad ACA / AGA.
		Moch Daear.	Deddf Gwarchod Brochod (1992).	Caiff brochfeydd a moch daear eu gwarchod rhag ymyrraeth fwriadol neu ddi-hid.
		Anifeiliaid Atodlen 5 gan gynnwys: Llygod y Dŵr ac Ymlusgiaid.	Deddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad (1981).	Caiff rhywogaethau wahanol raddau o amddiffyniad, gan gynnwys: gwarchod rhag lladd, anafu neu gymryd bwriadol; diwreiddio neu ddinistrio; gwarchod rhag niwed bob amser; neu wrth nythu. Dylid gwarchod rhywogaethau a gwella eu cynefinoedd.
		Planhigion Atodlen 8 gan gynnwys:		
		Adar Atodlen 1 gan gynnwys: y Dylluan Wen, Telor Cetti.		
		Adar sy'n nythu (pob rhywogaeth).		
	Pwysigrwydd Cenedlaethol neu Leol	Rhywogaethau o bwysigrwydd pennaf a/neu sy'n cael eu cynnwys ar LBAP.	"Deddf NERC".	Mae'n cynnwys cynefinoedd trefol / tir llwyd.

5 Gwarchod a Gwella Bioamrywiaeth yn y Broses Ddatblygu

5.1 Gwneud natur yn rhan o ddatblygiad

5.1.1 Mae'r adran hon yn edrych ar sut orau i warchod a gwella bioamrywiaeth trwy broses rheoli datblygiad. Mae tair elfen allweddol i hyn:

- I. Rhoi gwybodaeth gywir gyda'r cais cynllunio ar statws presennol cynefinoedd neu nodweddion a phresenoldeb planhigion, anifeiliaid di-asgwrn-cefn, amffibiaid, ymlusgiaid, adar neu famolion (gan gynnwys ystlumod) ar neu ar bwys y safle datblygu arfaethedig.
- II. Pan fo'n hysbys bod rhywogaeth neu gynefin gwarchodedig neu flaenoriaethol yn bresennol, sicrhau bod asesiadau'n cael eu gwneud i nodi'r effaith neu effeithiau all ddod i'w rhan o'r datblygiad arfaethedig, fel ag i ysbrydoli'r broses gynllunio.
- III. Pan fo asesiadau o'r fath yn dangos y byddai effaith andwyol ar rywogaethau neu cynefinoedd, sicrhau newid y cynnig datblygu fel ag i osgoi dinistrio neu ddifrodi safleoedd sy'n cael eu defnyddio gan rywogaethau gwarchodedig a/neu liniaru / gwneud iawn am unrhyw effaith all fod.

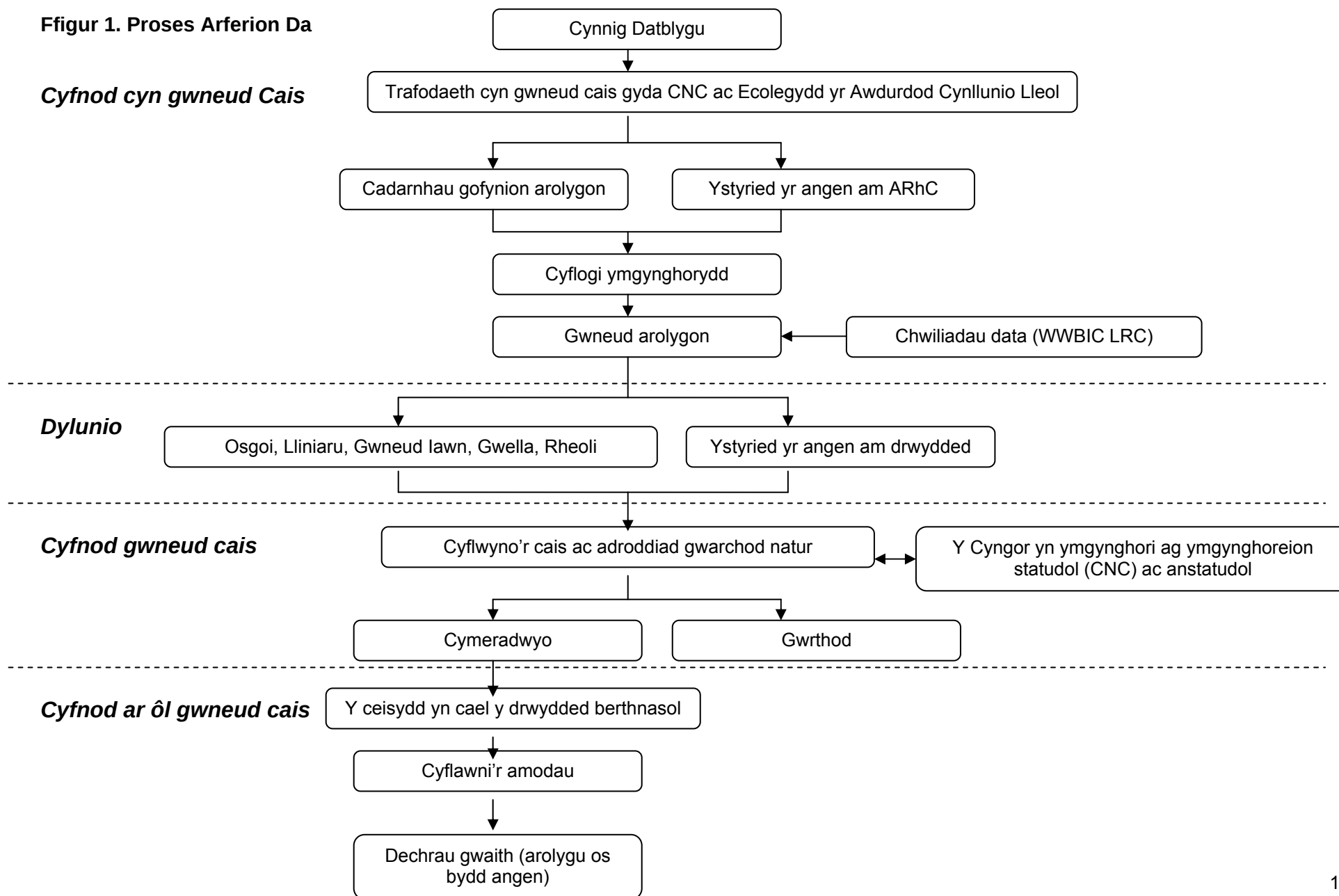
5.1.2 Mae angen ystyried bioamrywiaeth ymhob cyfnod o'r broses ddatblygu. Bydd deall y cynefinoedd a rhywogaethau sy'n bresennol ar safle datblygu'n cynorthwyo'r canlynol:

- Cydymffurfio â deddfwriaeth sy'n gwarchod bywyd gwyllt a chynefinoedd.
- Ateb gofynion polisi cynllunio (PPW a CDLI).
- Gwarchod a gwella cynefinoedd a rhywogaethau.

Mae **Ffigur 1**, drosodd, yn arweiniad syml i'r camau sy'n angenrheidiol i warchod a gwella bioamrywiaeth ar safleoedd datblygu drwy'r broses geisio gyfan.

Ffigur 1. Proses Arferion Da

Cyfnod cyn gwneud Cais

5.2 Trafodaethau cyn gwneud cais

Ystyried ecoleg yn gynnar er mwyn sicrhau nad yw'n arwain at oediadau y gellir eu hosgoi

5.2.1 Rhaid ystyried gallu datblygiad i effeithio ar nodweddion rhywogaethau a chynefin yng nghyfnod cyntaf unrhyw gynllun. Gall peidio â gwneud hynny atal rhag dilysu cais cynllunio, arwain at oediadau yn y broses gynllunio neu wrthod caniatâd.

5.2.2 Mae'r adran gynllunio'n croesawu trafod materion ecolegol yn gynnar yn y cyfnod cyn gwneud cais. Bydd hyn yn cynorthwyo nodi a oes gofyn cael arolygon ecolegol i gefnogi cais cynllunio. Mae gwybodaeth am y broses cyn ceisio i'w chael ar wefan y Cyngor: www.pembrokeshire.gov.uk Caiff trafodaethau cyn gwneud cais eu hargymell hefyd gydag ymgynghoreion statudol fel CNC, yn ogystal ag ymgynghoreion anstatudol os yw hynny'n briodol.

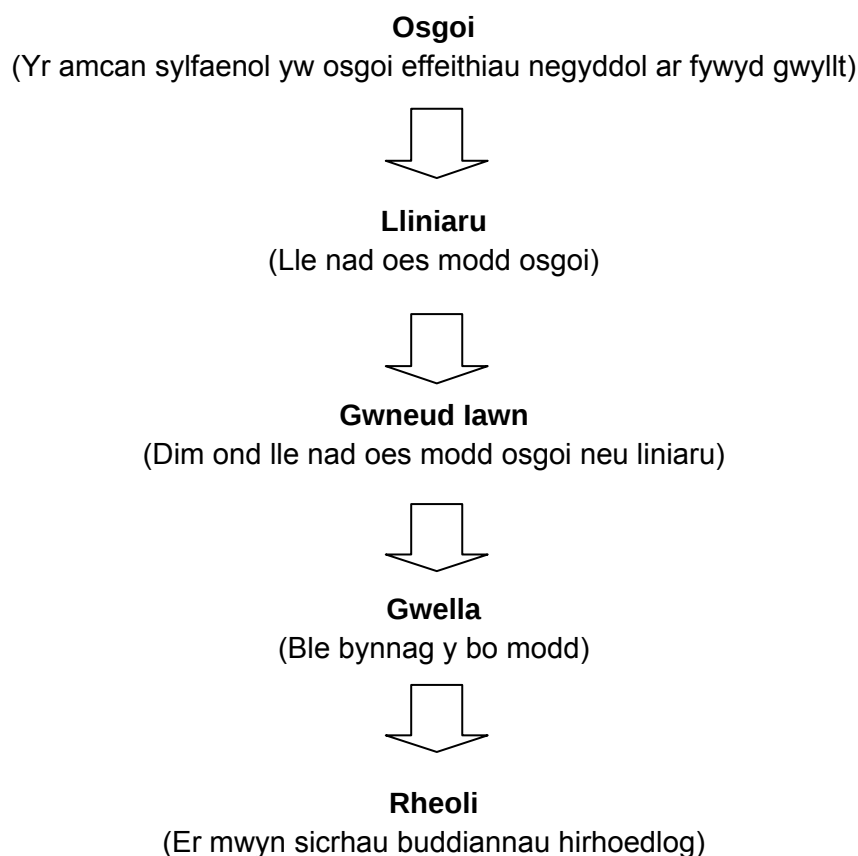
5.3 Gwybodaeth ddigonol a'r gofyniad arolygon

5.3.1 Yn unol â Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefn Rheoli Datblygu) (Cymru) 2012 a'r Safonau Prydeinig ar Fioamrywiaeth, ni fydd ceisiadau sy'n gofyn arolygon ecolegol yn cael eu dilysu cyn derbyn gwybodaeth o'r fath. Dylai'r wybodaeth fod yn angenrheidiol, perthnasol a chymesur â'r datblygiad ac yn ddigonol i ysbrydoli penderfynu'r cais. Mae trafodaethau cyn gwneud cais yn rhoi cyfle i geiswyr nodi a oes angen arolygon, a'r wybodaeth angenrheidiol.

5.3.2 Os oes angen arolwg ecolegol bydd angen ei wneud a'i ymgorffori yng nghyfnodau cynnar unrhyw brosiect. Bydd hyn yn gweld bod gwaith dylunio'n gallu ystyried cyfyngiadau a chyflleoedd ar y safle'n llawn. Dylai gwybodaeth o'r arolwg gynnwys data o'r Ganolfan Gofnodion Leol, a defnyddio canllawiau / dulliau cynnal arolwg cydnabyddedig ledled y wlad pan fyddant ar gael. Bydd angen cyflogi ymgynghorydd ecolegol gyda chymwysterau priodol i gynnal unrhyw arolygon angenrheidiol. Mae cyfyngiadau ar dymhorau a chyfnodau arolygon ecolegol, a ddylai gael eu trefnu'n ofalus gyda'r broses ddatblygu. Mae **Atodiad 1** yn nodi Tymhorau Arolygon Ecolegol. Os ydych yn ansicr ynghylch gofynion arolwg, dylid gofyn am gyngor cyn gwneud cais.

5.3.3 Mewn rhai achosion lle nad oes tebygolrwydd o fewn rheswm bod cynefinoedd neu rywogaethau gwarchodedig yn bresennol nac yn cael eu heffeithio gan ddatblygiad, efallai na fydd angen cynnal arolwg. Fodd bynnag, fe all yr Awdurdod Cynllunio Lleol ddal i ofyn am wybodaeth ychwanegol er mwyn cynorthwyo gyda phenderfynu'r cais cynllunio. I gael rhagor o fanylion gofynion arolwg gwelwch yr adrannau canlynol ar 'Rhywogaethau Gwarchodedig' a 'Safleoedd Gwarchodedig' yn ogystal â thudalennau bioamrywiaeth gwefan y Cyngor: www.pembrokeshire.gov.uk

5.4 Y Cyfnod Dylunio

5.4.1 Mae'n bwysig bod canfyddiadau unrhyw arolygon yn cael eu hystyried yn ofalus yn ystod y cyfnod dylunio. Bydd gwaith arolwg da'n rhoi manylion y cyfyngiadau a'r cyfleoedd ar safle. Rhaid i gynnig ddangos sut y cafodd ei ddylunio fel ag i leihau unrhyw effeithiau andwyol ar y cynefinoedd neu rywogaethau hynny sy'n bresennol. Gall hyn olygu ymgorffori nodweddion neu gynefinoedd newydd priodol o fewn y datblygiad neu safle.

Osgoi

5.4.2 Ble bynnag y bo modd, dylai datblygu osgoi effeithio ar unrhyw nodwedd bywyd gwyllt. Yr amcan sylfaenol ddylai fod osgoi effeithiau negyddol trwy ddylunio'r safle o gwmpas y nodweddion bywyd gwyllt. Er enghraifft, os yw'r safle datblygu'n cynnwys pwll neu wrych presennol dylid ceisio ei ymgorffori yn y cynllun. Ble bynnag y bo modd dylid cadw gwrychoedd presennol, neu eu hailffurfio os bydd angen addasiadau, fel wrth fynedfeydd, lle bydd angen gwaith lledu ac ar gyfer lleiniau gwelededd. Bydd angen ystyried ei gysylltedd â'r dirwedd ehangach hefyd. Os na fydd modd osgoi effeithiau andwyol, mae angen cyfiawnhau pam.

Lliniaru

5.4.3 Lle nad oes modd osgoi, dylai'r cynllun geisio **lliniaru** unrhyw effeithiau negyddol. Bydd angen ystyried holl effeithiau posibl datblygiad a sicrhau bod lliniaru'n briodol i'r cynnig. Fe all datblygiadau cymharol fychan gael effeithiau mwy ar y dirwedd ehangach – er enghraifft, gallai dileu gwrych neu linell o goed dorri tramwyfa gymudo ystlumod sy'n cysylltu clwyd fagu â safle porthi pwysig.

Ymgorffori pob agwedd ar leddfu yn y lluniadau cyn eu cyflwyno

Gwneud iawn

5.4.4 Mewn rhai achosion nid oes modd osgoi neu liniaru effeithiau andwyol ar rywogaethau neu gynefinoedd. Dan amgylchiadau eithriadol mae angen **gwneud iawn** naill ai ar y safle neu oddi arno. Mae gwneud iawn naill ai'n adfer neu'n ail-greu'r nodwedd bywyd gwyllt a ddifrodwyd gan ddatblygiad; fodd bynnag, nid oes modd gwneud iawn am rai cynefinoedd a nodweddion, fel coetir hynafol. Mae'n cymryd amser i gynefinoedd a nodweddion newydd sefydlu a dod yn weithredol ac nid oes unrhyw sicrwydd y byddant fyth yn cyflawni gwerth neu ansawdd gwarchod natur y gwreiddiol.

Gwella

5.4.5 Mae Polisi Cynllunio Cymru'n gofyn bod y gyfundrefn gynllunio'n hyrwyddo agweddau at ddatblygu sy'n creu cyfleoedd newydd i wella bioamrywiaeth. Mae Polisi GN.37 y CDLI yn gofyn bod cynigion datblygu'n gwella bioamrywiaeth ble bynnag y bo modd. Dylai cais cynllunio gynnwys gwybodaeth am fesurau fydd yn gwella, adfer a/neu greu cynefinoedd newydd a gwella'r amgylchedd adeiledig i fywyd gwyllt yn ogystal ag unrhyw fesurau ar gyfer gwarchod bywyd gwyllt a chynefinoedd presennol ar safleoedd.

5.4.6 Mae dyletswydd statudol hefyd ar yr Awdurdod Lleol dan Ddeddf NERC (2006) i warchod a gwella bioamrywiaeth. Un o'r ffyrdd sylfaenol y gall y Cyngor gyflawni'r ddyletswydd hon yw drwy'r proses gynllunio trwy sicrhau bod cynigion datblygu'n cynnal a gwella'r cynefin a rhywogaethau ar y safle. Gallai enghreifftiau o sut mae modd gwella safle a/neu ddatblygiad gynnwys y canlynol:

- darparu blychau adar o gwmpas y safle neu ar gyfer rhywogaethau penodol (gwenoliaid, tylluanod gwynion ac ati);
- creu cyfleoedd clwydo i ystlumod (teils ystlumod, mynediad at fondoeau, clwydfannau ystlumod);
- plannu gwrych / coed o rywogaeth frodorol neu greu pwll a phantiau bywyd gwyllt;
- sefydlu dôl blodau gwyllt neu blannu coetir brodorol neu goedlan;
- creu tramwyfeydd bywyd gwyllt / nodweddion llinol i wella cysylltedd;
- creu clustogfeydd ar hyd cyrsiau dŵr.

5.4.7 Dylai'r Cynllun Gweithredu Lleol ar Fioamrywiaeth ysbrydoli cynigion i wella a chreu cynefin yn Sir Benfro trwy nodi cynefinoedd a rhywogaethau blaenoriaethol.

Rheoli

5.4.8 Ar safleoedd ble mae nodweddion bywyd gwyllt yn cael eu cadw neu gynefinoedd neu nodweddion newydd yn cael eu creu, mae rheoli parhaol yn ofynnol i sicrhau buddiannau hirhoedlog. Fodd bynnag, bydd anghenion rheoli'n amrywio o safle i safle. Fe all fod angen **cynllun rheoli** penodol ar rai safleoedd. Dylai hwnnw nodi camau penodol, y sefydliad a phobl sy'n gyfrifol am weithredu'r cynllun ac efallai y bydd angen iddo nodi unrhyw arolygu sydd ei angen fel rhan o drwydded.

5.5 Rhywogaethau Gwarchodedig

5.5.1 Fel arfer ni fydd presenoldeb rhywogaethau gwarchodedig yn atal datblygu'n llwyr ond bydd angen cymryd camau i sicrhau nad oes dim difrod neu darfu ar y rhywogaethau ac i sicrhau eu gwarchod. Cyfrifoldeb y ceisydd neu ddatblygwyr yw sicrhau eu bod yn cydymffurfio â deddfwriaeth a thrwyddedu perthnasol. Gall peidio â gwneud hynny fod yn drosedd all beri bod y bobl dan sylw'n agored i ddirwy drom a/neu ddedfryd o garchar; er enghraifft, cosbau uchaf am ddinistrio clwydfan ystlumod yw chwe mis o garchar a/neu ddirwy o £5000 am bob anifail unigol a niweidiwyd. Cyfrifoldeb yr Awdurdod Cynllunio Lleol yw ystyried rhywogaethau a chynefinoedd wrth benderfynu cais cynllunio a sicrhau na fydd dim effeithiau andwyol diangen.

Rhywogaethau Gwarchodedig Ewropeaidd

5.5.2 Mae nifer o Rywogaethau Gwarchodedig Ewropeaidd yn Sir Benfro, gan gynnwys dyfrgwn, ystlumod (pob rhywogaeth) a phathewod. Bydd yr Awdurdod Cynllunio Lleol yn ystyried gallu'r datblygiad arfaethedig i effeithio ar y rhywogaethau hyn ar sail gwybodaeth a roddwyd gan y ceisiwr i gefnogi'r cais. Gall hyn gynnwys Arolwg Rhywogaethau Gwarchodedig neu Gynefinoedd Cyfnod 1 Estynedig, cynigion gwneud iawn, lliniaru neu wella a lluniadau i gefnogi cynnwys nodweddion o'r fath. Bydd ymgynghori'n digwydd hefyd gyda Chyfoeth Naturiol Cymru (CNC). Os na chaiff y wybodaeth hon ei darparu a'i bod yn cael ei hystyried yn angenrheidiol fel gofyniad at ddibenion cynllunio, fe all fod cais am hyn.

5.5.3 Os bydd datblygiad neu weithgaredd yn effeithio ar Rywogaethau Gwarchodedig Ewropeaidd, mae'n debygol y bydd angen trwydded oddi wrth CNC i ganiatáu bwrw ymlaen gyda gweithgareddau a fyddai'n anghyfreithlon fel arall. Os yw'r datblygiad yn gofyn caniatâd cynllunio rhaid cael hyn cyn cael trwydded. O'i gymeradwyo, cyfrifoldeb y ceisydd yw gwneud cais am drwydded ac mae rhagor o wybodaeth i'w chael trwy chwilio am 'trwydded Rhywogaethau Gwarchodedig Ewropeaidd' ar wefan CNC www.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk. Gwelwch Atodiad 2 i weld sut i gyflwyno ceisiadau cynllunio lle gall fod effaith ar ystlumod.

5.5.4 Mae'n bwysig nodi nad yw caniatâd cynllunio (neu hawl datblygu goddefedig) yn negyddu'r angen am drwydded ddatblygu cyn i'r gwaith ddechrau ar y safle. Gallai gweithio heb drwydded ddatblygu arwain at aflonyddu ar y rhywogaeth neu ddinistrio'u clwyd neu fan gorffwys, gan beri cyflawni trosedd bywyd gwyllt ac erlyniad dilynol.

5.5.5 Mewn rhai achosion bydd dylunio a lliniaru (ystyriol) priodol yn osgoi'r angen am drwydded – mae modd rheoli gwaith fel nad yw'n peri aflonyddwch neu niwed. Mewn achosion eraill, ni fydd lliniaru'n dileu'r angen am drwydded, ond bydd yn ffurfio rhan o amodau'r drwydded, yn ogystal â bod ag amod(au) cynllunio arno.

Rhywogaethau Gwarchodedig y DU

5.5.6 CNC sy'n gyfrifol am roi trwyddedau ar gyfer gwaith all ymyrryd â rhywogaethau gwarchodedig y DU, gan gynnwys moch daear a/neu eu brochfeydd yn ystod datblygu. Mae ystyried a rhoi trwyddedau o'r fath ar wahân i broses gwneud cais am ganiatâd cynllunio, ond rhaid i'r Awdurdod Cynllunio Lleol ystyried y ddeddfwriaeth drwy gydol y broses ddatblygu.

5.6 Safleoedd Gwarchodedig

5.6.1 Caiff Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA) ac Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig (AGA), gyda'i gilydd yn dwyn yr enw cyfres Natura 2000, eu dynodi dan Gyfarwydddeb

Cynefinoedd y GU fel safleoedd fydd yn gwneud cyfraniad sylweddol at warchod cynefinoedd a rhywogaethau a ddynodwyd fel rhai gyda'r mwyaf o angen eu gwarchod. Mae nifer o safleoedd Natura 2000 yn Sir Benfro; mae ffurfiau penodol ar ddatblygu'n effeithio ar gynefinoedd a/neu rywogaethau sy'n peri bod y safleoedd hyn o bwysigrwydd Ewropeaidd, oddi mewn ac oddi allan i awdurdodaeth awdurdod cynllunio lleol Cyngor Sir Penfro.

5.6.2 Fel yr awdurdod cymwys, rhaid i'r Awdurdod Cynllunio Lleol wneud asesiad priodol o oblygiadau datblygu ar safleoedd gwarchodedig Ewropeaidd (ACA/AGA) cyn cymeradwyo unrhyw gynllun neu brosiect gan sgrinio'r cynnig trwy Brawf Effaith Sylweddol Debygol (TLSE) yn ôl gofynion rheoliad 61 o'r Rheoliadau Cynefinoedd. Os yw'r cynnig yn debygol o gael effaith sylweddol, efallai y bydd angen Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd. Y cyngor i geiswyr a datblygwyr yw gofyn am gyngor ynghylch cwpas unrhyw arolwg gofynnol cyn gwneud unrhyw arolygon. Nid oes modd rhoi caniatâd oni bai fod canlyniadau'r sgrinio neu Asesiad Priodol yn dangos na fydd y cynnig yn cael effaith andwyol sylweddol. I gael rhagor o wybodaeth am nodweddion safleoedd gwarchodedig unigol yn Sir Benfro, gwelwch wefan CNC: www.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk.

5.7 Y Cyfnod wedi Gwneud Cais

5.7.1 Mae'n arfer da rhoi sylw i fioamrywiaeth a chadwraeth mor llwyr ag y bo modd wrth ddylunio'r datblygiad a gymeradwywyd. Fodd bynnag, efallai y bydd angen sicrhau materion ychwanegol yn achlysurol trwy bennu amodau a/neu rwymedigaeth gynllunio. Lle cafwyd trwyddedau o ran rhywogaethau gwarchodedig, bydd y rhain hefyd fel arfer yn gofyn gwneud rhywfaint o arolwg a chadw golwg ar bethau ar ôl datblygu.

Amodau Cynllunio

5.7.2 Mae amodau cynllunio'n lliniaru niwed dynodedig a fyddai fel arall yn peri gwrthod cais. Gall amodau cynllunio gyflawni hyn mewn amryw ffyrdd ar safleoedd datblygu sylweddol gan gynnwys y canlynol:

- Gofyn arolygu nodweddion a gadwyd a chynefinoedd newydd neu a wellwyd er mwyn cael amcan o'u llwyddiant;
- Rheoleiddio neu gyfyngu ar y datblygiad mewn rhyw fodd trwy ofyn, er enghraifft, gwneud gweithrediadau arbennig ar adegau penodol o'r flwyddyn;
- Gofyn gwneud gwaith; gan gynnwys, er enghraifft, gwella cynefinoedd;
- Gofyn cyflwyno rhagor o fanylion fel cynllun tirweddu cynhwysfawr i'r awdurdod cynllunio lleol i'w gymeradwyo;
- Gofyn cadw nodweddion ecolegol presennol fel coed a gwrychoedd fel rhan o'r datblygiad a'u gwarchod yn ystod yr adeiladu;
- Cyfyngu ar gyfnod y datblygiad cyfan neu ran ohono;
- Gofyn rheoli a chynnal priodol ar ôl adeiladu i elwa bioamrywiaeth.

5.7.3 Ni fydd amodau cynllunio'n cael eu defnyddio heblaw pan fyddant: yn angenrheidiol, yn berthnasol i gynllunio, yn berthnasol i'r datblygiad sydd i'w ganiatáu, yn orfodadwy, yn fanwl ac yn rhesymol. Nid oes modd amodi arolwg ar gyfer rhywogaethau neu safleoedd gwarchodedig dan y Rheoliadau Cynefinoedd fel rhan o unrhyw ganiatâd cynllunio.

Rhwymedigaethau Cynllunio

5.7.4 Peirianwaith yw rhwymedigaethau cynllunio sy'n rhwymo'r datblygwr a'r rhai gyda budd cyfreithiol yn y tir dan adran 106 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref. Cytundebau Adran 106 yw'r ffordd arferol o ffurfioli rhwymedigaethau cynllunio. Fel arfer cânt eu defnyddio pan fo gofyn taliadau ariannol neu reoli parhaol i roi sylw i faterion bioamrywiaeth. Ni ddylid eu defnyddio heblaw pan fo angen gwneud datblygiad yn dderbyniol sydd fel arall yn annerbyniol. Rhaid iddynt fod yn rhesymol, bod â diben cynllunio a bod yn berthnasol i'r datblygiad arfaethedig o ran eu maint a'u math.

5.7.5 Enghreifftiau o ddefnyddio rhwymedigaethau cynllunio ar ddatblygiadau mawr yw:

- Darparu cyfleusterau mynediad a dehongli ar gyfer ardaloedd gyda diddordeb / nodwedd bioamrywiaeth;
- Darparu cynefinoedd newydd;
- Darpariaethau ariannol fel swm yn lle rheoli i dalu costau cynnal hirdymor;
- Parhau i reoli cynefinoedd newydd neu a wellwyd ar ôl y cyfnod ôl-ofal neu gynnal dechreuol, efallai trwy gynllun rheoli pum mlynedd (neu hwy) gyda'r datblygwr;
- Cytundeb gyda chorff cadwraeth, cymdeithas dai, y Cyngor neu grŵp trigolion lleol pan fydd yn barod i dderbyn cyfrifoldeb rheoli.

6 Ystyriaethau Eraill

6.1 Datblygiad goddefedig

6.1.1 Gall rhai mathau o ddatblygiad, fel estyniadau ac addasiadau, fod yn oddefedig yn ddiofyn gan olygu nad oes angen gwneud cais am ganiatâd cynllunio. Caiff caniatâd cyffredinol ei roi dan Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 (fel y newidiwyd) yn yr achosion hyn. Hyd yn oed os yw cynnig yn ddatblygiad goddefedig, gall y gwaith ddal i darfu ar rywogaethau gwarchodedig neu ddifrodi cynefin pwysig. Os yw'n ansicr a yw'r cynnig y datblygiad goddefedig neu beidio, dylid cysylltu â thîm Rheoli Datblygiad y Cyngor i gael cyngor. I gael gwybod beth allai effaith cynnig fod neu benderfynu a fyddai gofyn cael trwydded, dylid cysylltu ag Ecolegydd Cynllunio'r Cyngor neu CNC. Bydd presenoldeb (neu bosiblirwydd presenoldeb) rhywogaethau gwarchodedig yn gofyn cydymffurfio â phob un o'r rhwymedigaethau a chyfrifoldebau statudol perthnasol, a gall olygu cael trwydded oddi wrth CNC, er mwyn osgoi troseddu.

6.2 Dymchwel

6.2.1 Mae angen caniatâd yr Awdurdod Cynllunio Lleol i ddymchwel y rhan fwyaf o adeiladau ac mae i'w gael naill ai trwy hysbysu dymchwel adeilad(au) a chael caniatâd ar y cyd â chais cynllunio neu drwy wneud cais i 'hysbysu ymlaen llaw'. Dan Orchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 (fel y newidiwyd) rhaid cyflwyno hysbysiad ymlaen llaw i weld a yw'r Cyngor yn gofyn caniatáu'r dull dymchwel ac adfer y safle ymlaen llaw. Mae hwn yn ychwanegiad at unrhyw fath arall o ganiatâd sydd ei angen ar gyfer dymchwel fel Caniatâd Adeilad Rhestredig, Caniatâd Ardal Gadwraeth neu ganiatâd trwy Rybudd Dymchwel.

6.2.2 Dylid gwneud gwiriadau cyn dymchwel i nodi a diffinio unrhyw faterion bioamrywiaeth, fel presenoldeb rhywogaethau gwarchodedig sydd angen sylw cyn dechrau dymchwel. Cyn trefnu dymchwel unrhyw adeilad neu adeiledd, mae modd cael cyngor Ecolegydd Cynllunio'r Cyngor ar unrhyw ofynion cynnal arolygon neu ragofalon i'w cymryd o ran rhywogaethau gwarchodedig. Mae deddfwriaeth Ewropeaidd a'r DU yn gwarchod holl ystlumod ac mae'n drosedd tarfu ar neu ddinistrio'u cynefin. Lle bo rhywogaethau gwarchodedig bydd pob un o'r rhwymedigaethau a chyfrifoldebau statudol cysylltiedig â'r rhain yn berthnasol, a allai gynnwys yr angen i gael trwydded oddi wrth CNC, a rhaid eu datrys cyn dymchwel; fel arall fe all trosedd gael ei gyflawni.

6.3 Cynigion Ynni Adnewyddadwy

6.3.1 Gallai cynigion ynni adnewyddadwy effeithio ar fywyd gwyllt, gan gynnwys adar ac ystlumod. Mae'r Awdurdod Cynllunio Lleol yn argymhell clustog o 50 metr rhwng llafnau tyrbîn gwynt a nodweddion llinol fel coed a gwrychoedd. Bydd angen ystyried lleoliad mynedfeydd a chysylltiadau â'r grid yn ofalus, fel ag i leihau unrhyw effaith ar nodweddion cynefin neu rywogaethau. Os ydych yn bwriadu cyflwyno cais cynllunio am gynllun ynni adnewyddadwy mae'r Awdurdod Cynllunio Lleol yn argymhell gwneud arolwg taith gerdded ecolegol fel lleiafswm. Fodd bynnag, efallai y bydd yr arolwg rhagarweiniol yn nodi bod angen gwneud gwaith arolwg ychwanegol cyn cyflwyno cais cynllunio.

6.4 Goleuo allanol

6.4.1 Fe all llygredd goleuni gael effaith ddifrifol ar y patrymau naturiol sy'n llywodraethu ymddygiad bywyd gwyllt fel cenhedlu, mudo, cysgu a bwyta. Nid yw goleuo ynddo'i hun yn peri problem; dim ond pan fo'n ormodol, wedi'i ddylunio'n wael neu wedi'i osod yn anghywir y daw'n broblem. Mae modd lleihau effaith goleuo ar fywyd gwyllt trwy wneud y canlynol:

- Defnyddio goleuadau ond ble a phryd mae eu hangen
- Goleuo'r ardal darged yn unig
- Taflu goleuadau i lawr
- Defnyddio goleuadau synhwyrdd sy'n goleuo pan fo'u hangen yn unig

Pan fo rhywogaethau gwarchodedig dan sylw sy'n sensitif i oleuni, fel ystlumod, bydd dylunio goleuo'n briodol i osgoi neu leihau effeithiau andwyol gymaint â phosibl yn ofyniad statudol a gall fod yn amodol ar drwydded CNC.

Geirfa

Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA)

Safleoedd a ddynodwyd dan Gyfarwydddeb Cynefinoedd Ewrop (a ddeddfwyd yn y DU drwy Reoliadau Cadwraeth (Cynefinoedd Naturiol, ac ati) 1994), i warchod cynefinoedd naturiol a rhywogaethau pwysig yn rhyngwladol.

Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig (AGA)

Safleoedd a ddosbarthwyd dan Gyfarwydddeb y Gymuned Ewropeaidd ar Adar Gwyllt (a ddeddfwyd yn y DU drwy Reoliadau Cadwraeth (Cynefinoedd Naturiol, ac ati) 1994), i warchod rhywogaethau adar pwysig yn rhyngwladol.

Asesiad Priodol

Asesiad statudol sy'n cael ei wneud gan awdurdod cymwys o ran cynlluniau neu brosiectau sy'n debygol o gael effaith sylweddol ar safle Natura 2000 (gwelwch ddiffiniad ARhC).

Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC)

Mae ARhC yn ofynnol dan Gyfarwydddeb Ewropeaidd 92/43/EEC ac yn asesiad o effeithiau gweithredu cynllun neu brosiect ar safle Natura 2000. Ei ddiben yw ystyried effeithiau cynllun defnydd tir gyferbyn ag amcanion cadwraeth y safle a chael gwybod a fyddai'n effeithio er gwaeth ar gyfanrwydd a nodweddion y safle. Pan fo effeithiau negyddol sylweddol yn cael eu nodi, dylid edrych ar ddewisiadau gwahanol er mwyn osgoi posibilrwydd unrhyw effeithiau andwyol. Asesiad Priodol (AP) yw un rhan o broses yr ARhC. Nid yw'n ofynnol heblaw pan fo corff gwneud cynlluniau'n penderfynu bod y cynllun yn debygol o gael effaith sylweddol ar Safleoedd Dynodedig Ewropeaidd, naill ai'n unigol neu ar y cyd â chynlluniau neu brosiectau eraill. Mae'n ystyried a yw effeithiau cynllun neu brosiect, a aseswyd gyferbyn ag amcanion cadwraeth Safle Ewropeaidd, yn debygol o achosi effeithiau andwyol ar gyfanrwydd a nodweddion y safle.

Awdurdod Cynllunio Lleol

Awdurdod cynllunio sy'n gyfrifol am baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol ac am benderfynu ar geisiadau cynllunio.

Bioamrywiaeth

Cyfoeth ac amrywiaeth pethau byw (planhigion, adar, anifeiliaid, pysgod a thrychfilod ac ati) sy'n bodoli mewn ardal benodol, a'r cynefinoedd sy'n eu cynnal.

Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA)

Mae'r dogfennau hyn yn atgyfnerthu polisïau'r Cynllun Datblygu Lleol ac yn rhoi canllawiau clir trylwyr ar faterion cynllunio a datblygu.

Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC)

Corff Gwarchod Natur Statudol Llywodraeth Cymru. Ei ddiben yw sicrhau bod adnoddau naturiol Cymru'n cael eu cynnal, eu gwella a'u defnyddio'n gynaliadwy, heddiw ac yn y dyfodol.

Cynefin

Y fan lle mae planhigyn neu anifail arbennig yn byw. Yn aml caiff ei ddefnyddio yn yr ystyr ehangach gan gyfeirio at gasgliadau sylweddol o blanhigion ac anifeiliaid gyda'i gilydd.

Cynllun Datblygu Lleol

Y Cynllun Datblygu Statudol ar gyfer tiriogaeth pob Awdurdod Cynllunio Lleol yng Nghymru, yn ôl gofynion Rhan 6 o Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004.

Cynllun Gweithredu ar Fioamrywiaeth / Cynllun Gweithredu Lleol ar Fioamrywiaeth (BAP/LBAP)

Mae Cynllun Gweithredu ar Fioamrywiaeth y DU yn cydnabod cynefinoedd a rhywogaethau blaenoriaethol gan gynllunio a gweithio tuag at eu gwarchod. Cynlluniau Gweithredu Lleol ar Fioamrywiaeth yw'r peirianwaith cyflawni lleol.

Ecosystem

System sy'n cynnwys holl greaduriaid byw (ffactorau biotig) mewn ardal yn ogystal â'i amgylchedd ffisegol (ffactorau anfiotig) yn gweithio gyda'i gilydd fel uned.

Gwarchodfa Natur Genedlaethol (GNG)

Ardal a ddynodwyd oherwydd ei phwysigrwydd cenedlaethol o ran gwarchod natur, ac sy'n cael ei rheoli'n unol â chytundeb gwarchodfa natur gyda thirfeddianwyr a deiliaid.

Gwarchodfa Natur Leol

Ardal a ddynodwyd oherwydd ei phwysigrwydd lleol o ran gwarchod natur.

Lliniaru

Yn y ddogfen mae'r term lliniaru'n cyfeirio at gamau a gymrwyd i wneud iawn am a lleihau effeithiau all fod ar unrhyw nodweddion bywyd gwyllt.

Llywodraeth Cymru (LIC)

Y corff etholedig yng Nghymru sy'n datblygu a gweithredu polisi drwy'r Gwasanaeth Sifil ac amrywiaeth o gyrff nodedig.

Nodyn Cyngor Technegol 5 (TAN 5)

Mae Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 5 yn rhoi cyngor ynghylch sut ddylai'r gyfundrefn cynllunio defnydd tir gyfrannu at warchod a gwella bioamrywiaeth a chadwraeth ddaearegol.

Polisi Cynllunio Cymru (PPW)

Mae polisi cyfredol cynllunio defnydd tir i'w gael yn 'Polisi Cynllunio Cymru' (2012) sy'n rhoi'r fframwaith polisi strategol ar gyfer paratoi datblygiad awdurdodau cynllunio lleol yn effeithiol.

Rhwymedigaeth Gynllunio

Ymrwymiad datblygwr dan Adran 106 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref i ymgymryd â champau gweithredu penodol (ar y safle neu oddi arno) sy'n angenrheidiol i wneud datblygiad yn dderbyniol o ran cynllunio.

Rhywogaethau Gwarchodedig Ewropeaidd (EPS)

Rhywogaethau sy'n cael eu gwarchod gan Reoliadau Cadwraeth (Cynefinoedd Naturiol ac ati) 2010.

Safle Natura 2000

Safleoedd sy'n cael eu gwarchod dan Reoliadau Cadwraeth (Cynefinoedd Naturiol) 2010, gan gynnwys Ardaloedd Cadwraeth Arbennig, Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig a safleoedd Ramsar.

Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA)

Safle a ddynodwyd dan Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 fel ardal o ddiddordeb arbennig oherwydd nodweddion bywyd gwyllt neu ddaearegol.

Trwydded Ddatblygu

Term sy'n cael ei ddefnyddio yn y ddogfen hon i gyfeirio at drwydded rhywogaeth warchodedig (rhywogaeth warchodedig Ewropead neu yn y DU) i'w chael gan ddatblygwr at ddibenion ymgymryd â datblygiad.

Cysylltiadau Cynllunio a Bioamrywiaeth Lleol

Cyfeiriad:

Adran Gynllunio, Cyngor Sir Penfro, Neuadd y Sir, Freemans Way, Hwlfordd SA61 1TP.

Ffôn: 01437 764551

Ffacs: 01437 776496

E-bost:

Tîm Cadwraeth - ecology@sir-benfro.gov.uk
biodiversity@sir-benfro.gov.uk
Tîm Cymorth Cynllunio - planningenquiries@sir-benfro.gov.uk
planning.support.team@sir-benfro.gov.uk
Tîm Cynlluniau Datblygu - ldp@pembrokeshire.gov.uk

Gwefannau defnyddiol:

Ymddiriedolaeth Cadwraeth Amffibiaid ac Ymlusgiaid: www.arc-trust.org/
Cymdeithas Canolfannau Cofnodion Amgylcheddol Lleol: www.alerc.org.uk
Ymddiriedolaeth Cadwraeth Ystlumod: www.bats.org.uk neu <http://roost.bats.org.uk/>
Buglife – Ymddiriedolaeth Cadwraeth Anifeiliaid Di-asgwrn-cefn: www.buglife.org.uk/
Ymddiriedolaeth Cadwraeth Cacwn: www.bumblebeeconservation.org/
Cadwraeth Glöynnod Byw Cymru: www.butterfly-conservation.org/165/wales.html
Cyngor Sir Gâr: www.sirgar.gov.uk/
Cyngor Sir Ceredigion: www.ceredigion.gov.uk/
Sefydliad Ecoleg a Rheoli'r Amgylchedd: www.ieem.net/surveymethods.asp
Cydbwylgor Cadwraeth Natur (JNCC): www.jncc.gov.uk
Cyfoeth Naturiol Cymru: www.cyfoethnaturiolcymru.gov.uk
Partneriaeth Bioamrywiaeth Sir Benfro: www.biodiversitypembrokeshire.org.uk/
Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro: www.pcnpa.org.uk
Ecoleg Cyngor Sir Penfro <http://www.sir-benfro.gov.uk/content.asp?nav=1626,109,2254>
Cynllun Gweithredu Lleol ar Fioamrywiaeth Sir Benfro: www.sir-benfro.gov.uk/biodiversity
Plantlife Cymru: www.plantlife.org.uk/wales
Y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod Adar (RSPB): www.rspb.org.uk/
Cymdeithas Ecolegwyr Llywodraeth Leol: www.biodiversityplanningtoolkit.com
System Adrodd ar Weithredu Bioamrywiaeth (BARS): www.ukbap-reporting.org.uk
Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt De a Gorllewin Cymru: www.welshwildlife.org/
Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru: www.biodiversitywales.org.uk
Llywodraeth Cymru: www.cymru.gov.uk
Canolfan Wybodaeth am Fioamrywiaeth Gorllewin Cymru: www.wwbic.org.uk

Dogfennau Defnyddiol:

Safonau Prydeinig ar Fioamrywiaeth: Cod Ymarfer ar gyfer cynllunio a datblygu (BS 420202:2013), Sefydliad Safonau Prydeinig.
Cynllun Datblygu Lleol (2013 - 2021), Cyngor Sir Penfro.
Polisi Cynllunio Cymru, Argraffiad 5 (2012), Llywodraeth Cymru.
Nodyn Cyngor Technegol 5, Gwarchod Natur a Chynllunio (2009), Llywodraeth Cymru.
Arolygon Ystlumod: Canllawiau Arferion Da, Argraffiad 2 (2012), Yr Ymddiriedolaeth Cadwraeth Ystlumod.
Gorchymyn Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 (fel y newidiwyd).

Gwybodaeth ddefnyddiol arall:

Mae Canllawiau Adroddiad Arolwg Ecolegol a rhestr o Arolygwyr Ystlumod Trwyddedig lleol ac Ecolegwyr i'w cael ar wefan Cyngor Sir Penfro: http://www.sir-benfro.gov.uk/content.asp?nav=1626,109,2254,2256&parent_directory_id=646. Sylwch fodd bynnag nad yw cynhwysiad ar y rhestr hon yn ffurfio argymhelliad gan Gyngor Sir Penfro.

Mae map rhyngweithiol o geisiadau tyrbinau gwynt yn y Sir yn galluogi asesu posibilrwydd effeithiau cronus tyrbinau mewn ardal benodol yn ogystal â'u heffaith debygol ar fywyd gwylt: www.pembrokeshirecoast.org.uk

Atodiad 1: Tymhorau Arolygon Ecolegol
Allwedd: Yr Adeg Orau i Wneud Arolwg:

Ymestyn i:

	Ionawr	Chwef.	Mawrth	Ebrill	Mai	Meh.	Gorff.	Awst	Medi	Hydref	Tach.	Rhagfyr
Moch Daear												
Ystlumod (Clwydi Gaeafgysgu)												
Ystlumod (Clwydi Haf)												
Ystlumod (Porthi / Cymudo)												
Adar (Magu)												
Adar (Gaeafu)												
Pathewod												
Madfallod dŵr cribog (Daearyl)												
Madfallod dŵr cribog (Dyfrol)												
Anifeiliaid Di-asgwrn-cefn												
Dyfrgwn												
Ymlusgiaid												
Llygod y Dŵr												
Cimychiaid yr Afon												
Cynefinoedd a Phlanhigion												